

[Strona Główna](#) > ... > [Sprawy Rodzinne I Dziedziczenie](#) > [Prawo Spadkowe](#) > [Ograniczenia Dotyczące Dziedziczenia – Przepisy Szczególne](#) > [Słowacja](#)

Ograniczenia dotyczące dziedziczenia – przepisy szczególne

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Słowacja

1 Czy zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego istnieją szczególne zasady nakładające, ze względów gospodarczych, rodzinnych lub społecznych, ograniczenia dotyczące dziedziczenie nieruchomości, niektórych przedsiębiorstw lub innych specjalnych kategorii aktywów znajdujących się w tym państwie członkowskim lub wpływające na ich dziedziczenie?

Tak, przewidziano szczególne kategorie składników majątku, do których mają zastosowanie przepisy szczególne zgodnie z art. 30 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego. Słowacja zgłosiła Komisji te kategorie składników majątku oraz przepisy obowiązujące w chwili zgłoszenia. W niniejszym dokumencie przedstawiono obecnie obowiązujące przepisy.

Przepisy szczególne podzielono według kategorii składników majątku podlegających dziedziczeniu:

A – grunty rolne i leśne:

§ 23 ustawy nr 180/1995 o niektórych środkach regulujących prawo własności gruntów, z późniejszymi zmianami

1. O ile przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej, akt prawny, orzeczenie sądu w sprawie zniesienia współwłasności ani postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku nie mogą prowadzić do powstania – w drodze podziału istniejących gruntów, o których mowa w § 21 ust. 1 – działki rolnej o powierzchni mniejszej niż 2000 m² ani działki leśnej o powierzchni mniejszej niż 5000 m².

2. Jeżeli spadkobiercy nie uregulują kwestii dziedziczenia gruntów, o których mowa w § 21 ust. 1, zgodnie z warunkami określonymi w ust. 1, lub jeżeli na skutek zastosowania tych warunków sąd nie może potwierdzić udziału w spadku poszczególnych spadkobierców, sąd orzeka, że przedmiotowe grunty dziedziczą spadkobiercy, którzy są najlepiej przygotowani do zarządzania tymi gruntami. Sąd zobowiązuje również spadkobiercę dziedziczącego grunty do osiągnięcia porozumienia z pozostałymi spadkobiercami.

4. Spadkobiercy mają obowiązek sporządzenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 3, na piśmie i bez możliwości jego wycofania.

6. Termin przedawnienia roszczeń spadkobierców związanych z uregulowaniem praw spadkowych zgodnie z ust. 2 i 3 wynosi dziesięć lat. Aby zabezpieczyć takie roszczenia, wraz z wpisem do rejestru tytułu własności dłużnika na przedmiotowych gruntach ustanawia się hipotekę na rzecz wierzyciela; w tym przypadku nie ma

zastosowania zasada ustawowego pierwszeństwa ewentualnej wcześniej ustanowionej hipoteki. Wierzycielowi przysługuje prawo pierwokupu gruntów obciążonych hipoteką.

7. Warunki określone w ust. 2-5 mają również zastosowanie do zniesienia współwłasności, jeżeli sąd postanowi o jej zniesieniu.

B - wspólnoty gruntowe (*pozemkové spoločenstvo*):

§ 8 ustawy nr 97/2013 o wspólnotach gruntowych, z późniejszymi zmianami

1. Do celów niniejszej ustawy nieruchomości objęta wspólnotą oznacza jedną nieruchomość składającą się z kilku odrębnych działek. Nieruchomość objęta wspólnotą jest niepodzielna z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 2 (uwaga: cytowany ustęp nie uwzględnia dziedziczenia, w związku z czym wyjątek ten nie ma zastosowania). Współwłasności nieruchomości objętej wspólnotą nie można znieść ani rozliczyć poczynionych nakładów na podstawie przepisów ogólnych dotyczących znoszenia współwłasności i rozliczania poczynionych nakładów (kodeks cywilny).

C - najem lokalu mieszkalnego i przeniesienie członkostwa w spółdzielni mieszkaniowej:

§§ 706-707 ustawy nr 40/1964 Kodeks cywilny (Občiansky zákonník)

Prawo najmu nie podlega dziedziczeniu. W związku z tym notariusz sporządza na wniosek jedynie poświadczenie dotyczące kręgu spadkobierców do celów § 706 kodeksu cywilnego. Członkostwo w spółdzielni mieszkaniowej stanowi jednak składnik majątku i w związku z tym podlega dziedziczeniu na podstawie tytułów powołania spadkobierców do spadku.

§ 706 kodeksu cywilnego:

1. W przypadku śmierci najemcy, jeżeli lokal mieszkalny nie jest przedmiotem współnajmu z małżonkiem, dziećmi, wnukami, rodzicami, rodzeństwem, zięćmi i synową spadkodawcy, którzy zamieszkiwali ze spadkodawcą we wspólnym gospodarstwie domowym w dniu jego śmierci i nie posiadają własnych lokali mieszkalnych, wstępują w stosunek najmu (wspólnajmu) lokalu mieszkalnego. Osoby, które zajmowały się gospodarstwem domowym spadkodawcy będącego najemcą lub pozostawały na jego utrzymaniu, również wstępują w stosunek najmu (wspólnajmu), o ile zamieszkiwały ze spadkodawcą we wspólnym gospodarstwie domowym przez okres co najmniej trzech lat przed jego śmiercią i nie posiadają własnych lokali mieszkalnych.

2. (...)

3. W przypadku śmierci najemcy lokalu spółdzielczego, jeżeli lokal mieszkalny nie jest przedmiotem współnajmu z małżonkiem, z chwilą śmierci najemcy jego członkostwo w spółdzielni mieszkaniowej wraz z umową najmu przechodzą na spadkobiercę dziedziczącego udział w spółdzielni.

§ 707 kodeksu cywilnego:

1. W przypadku śmierci jednego z małżonków będących współnajemcami pozostający przy życiu małżonek staje się jedynym najemcą.

2. W przypadku spółdzielczego lokalu mieszkalnego stosunek współnajmu tego lokalu mieszkalnego nawiązany przez małżonków wygasa z chwilą śmierci jednego z małżonków. Jeżeli tytuł prawny do spółdzielczego lokalu mieszkalnego małżonkowie nabyli w czasie trwania małżeństwa, pozostający przy życiu małżonek pozostaje członkiem spółdzielni mieszkaniowej i jest właścicielem udziału w spółdzielni; sąd uwzględnia tę okoliczność w postępowaniu spadkowym. W przypadku śmierci małżonka, który nabył tytuł prawny do spółdzielczego lokalu mieszkalnego przed wstąpieniem w związek małżeński, z chwilą śmierci tego małżonka jego członkostwo w spółdzielni wraz z umową najmu spółdzielczego lokalu mieszkalnego przechodzą na spadkobiercę dziedziczącego udział w spółdzielni. Jeżeli najem dotyczy kilku lokali mieszkalnych, członkostwo spadkodawcy może przejść na kilku spadkobierców.

3. W przypadku śmierci jednego ze współnajemców jego tytuł prawny przechodzi na pozostałych współnajemców.

D - udziały w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością:

§§ 116–117 ustawy nr 513/1991, z późniejszymi zmianami – jeżeli spadkodawca zmarł po dniu 1 stycznia 1992 r.

§ 116 kodeksu spółek handlowych (Obchodný zákonník):

1. (...)

2. Udziały podlegają dziedziczeniu. Akt założycielski spółki może wykluczać dziedziczenie udziałów, chyba że chodzi o spółkę jednoosobową. Spadkobierca niebędący jedynym współnikiem może wystąpić o umorzenie swoich udziałów, jeżeli nie można od niego w uzasadniony sposób oczekiwać, że będzie on współnikiem przedmiotowej spółki (...).

§ 117 kodeksu spółek handlowych:

1. Podział udziału jest możliwy wyłącznie w drodze cesji lub przeniesienia na spadkobiercę lub następcę prawnego współnika. Podział udziału wymaga zatwierdzenia przez zgromadzenie współników.

2. Akt założycielski spółki może wykluczać podział udziału.

3. W przypadku podziału udziału należy zachować kwotę wkładu, o której mowa w § 109 ust. 1 (kwota wkładu współnika wynosi co najmniej 750 euro).

E - wynagrodzenie spadkodawcy:

§ 35 ustawy nr 311/2001 Kodeks pracy (Zákonník práce), z późniejszymi zmianami

O ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej, prawa majątkowe pracownika wynikające ze stosunku pracy nie wygasają z chwilą jego śmierci. Prawa majątkowe pracownika wynikające ze stosunku pracy – w wysokości maksymalnie czterokrotności jego średniego miesięcznego wynagrodzenia – przechodzą bezpośrednio na jego małżonka, dzieci i rodziców, jeżeli w chwili jego śmierci zamieszkiwali z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. W przypadku braku takich osób prawa te podlegają dziedziczeniu.

F - emerytury i renty:

1. § 21 ustawy nr 650/2004 o dodatkowych programach emerytalno-rentowych, z późniejszymi zmianami

Środki zgromadzone na indywidualnym koncie ubezpieczonego pobierającego okresowe dodatkowe świadczenia emerytalne lub okresowe dodatkowe świadczenia emerytalne za wysługę lat podlegają dziedziczeniu, jeżeli spadkodawca-ubezpieczony pobierający okresowe dodatkowe świadczenia emerytalne lub okresowe dodatkowe świadczenia emerytalne za wysługę lat nie wskazał w umowie emerytalnej innej osoby fizycznej lub prawnej jako uposażonego, któremu należy wypłacić środki zgromadzone na koncie indywidualnym.

2. §§ 40–40a ustawy nr 43/2004 o programach emerytalnych, z późniejszymi zmianami

§ 40

1. W przypadku śmierci uczestnika programu emerytalnego osoba wskazana przez uczestnika w umowie emerytalnej jest uprawniona do otrzymania środków według aktualnego stanu indywidualnego konta emerytalnego spadkodawcy na dzień, w którym zakład emerytalny powziął wiadomość o śmierci uczestnika, po odliczeniu obowiązkowych składek wymaganych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Sociálna poisťovňa) i nienależnie przekazanych w imieniu spadkodawcy oraz uzasadnionych kosztów poniesionych przez zakład emerytalny w związku z wypłatą gotówkową tych środków lub ich transferem do państwa spoza strefy euro, powiększonych o obowiązkowe składki, które Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma nadal obowiązek przekazać. Jeżeli uczestnik programu emerytalnego nie wskazał uposażonego w umowie emerytalnej lub w przypadku braku uposażonego, środki te podlegają dziedziczeniu.

2. Uposażony nie ma prawa do otrzymania kwoty, o której mowa w ust. 1, jeżeli sąd prawomocnym wyrokiem stwierdzi, że umyślnie spowodował on śmierć uczestnika programu emerytalnego.

§ 40a

1. W przypadku śmierci świadczeniobiorcy pobierającego dożywotnią emeryturę uposażony wskazany przez świadczeniobiorcę w umowie ubezpieczenia emerytalnego ma prawo do otrzymania kwoty na podstawie § 32 ust. 2 lub świadczenia zryczałtowanego na podstawie § 46g ust. 5 w wysokości obliczonej na dzień, w którym ubezpieczyciel powziął wiadomość o śmierci świadczeniobiorcy. Jeżeli świadczeniobiorca nie wskazał uposażonego w umowie ubezpieczenia emerytalnego lub w przypadku braku uposażonego, kwota, o której mowa w zdaniu pierwszym, podlega dziedziczeniu.

2. Uposażony, o którym mowa w ust. 1, nie ma prawa do otrzymania kwoty na podstawie § 32 ust. 2 ani świadczenia zryczałtowanego na podstawie § 46g ust. 5, jeżeli sąd prawomocnym wyrokiem uzna, że umyślnie spowodował on śmierć świadczeniobiorcy.

§ 118 ustawy nr 461/2003 o zabezpieczeniu społecznym, z późniejszymi zmianami

1. Jeżeli osoba fizyczna, która spełniła przesłanki uprawniające do świadczenia, zmarła po złożeniu wniosku o przyznanie tego świadczenia i o jego wypłatę, uprawnienia tej osoby fizycznej do środków należnych jej w dniu śmierci przechodzą kolejno na jej małżonka, dzieci i rodziców.

2. Jeżeli osoba fizyczna, która spełniła przesłanki uprawniające do świadczenia chorobowego, odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu, zasiłku rehabilitacyjnego, renty szkoleniowej, świadczenia z tytułu gwarancji wynagrodzenia lub zasiłku dla bezrobotnych, zmarła przed złożeniem wniosku o przyznanie wspomnianych świadczeń, uprawnienia tej osoby fizycznej do środków należnych jej w dniu śmierci przechodzą kolejno na jej małżonka, dzieci i rodziców.

3. Jeżeli świadczenie przyznano przed śmiercią osoby fizycznej, która spełniła przesłanki uprawniające do przyznania świadczenia i jego wypłaty, kwoty należne tej osobie fizycznej, których nie wypłacono na dzień jej śmierci, wypłaca się osobom fizycznym wymienionym w ust. 1 (zdanie pierwsze).

4. Uprawnienia, które przechodzą na osoby fizyczne wymienione w ust. 1-3, nie podlegają dziedziczeniu. Wchodzi one jednak w skład spadku w przypadku braku takich osób fizycznych.

5. W przypadku braku osób fizycznych uprawnionych do świadczeń na podstawie ust. 1-4 świadczenia te uznaje się za inny dochód funduszu podstawowego, z którego miały zostać wypłacone.

2 Czy zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego te szczególne zasady mają zastosowanie do powyższych rodzajów aktywów niezależnie od prawa mającego zastosowanie do dziedziczenia?

Tak. Obowiązują dwie zasady – spadkodawca ma prawo do wyznaczenia osób, które obejmą składniki jego majątku po jego śmierci zamiast spadkobierców ustawowych (np. w umowie o dodatkowe świadczenie emerytalne), albo, w przypadku określonej kategorii składników majątku, w przepisach określono tryb postępowania w przypadku śmierci spadkodawcy (np. środki służące uregulowaniu praw własności gruntów, świadczenia z zabezpieczenia społecznego).

3 Czy zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego istnieją szczególne procedury mające na celu zapewnienie przestrzegania wspomnianych wyżej szczególnych zasad?

W przypadku nieruchomości, jeżeli w postępowaniu spadkowym nie uwzględniono przepisów, o których mowa w pytaniu pierwszym, organ odpowiedzialny za prowadzenie rejestru nieruchomości nie wpisuje do tego rejestru nabytych w ten sposób praw do nieruchomości.

W przypadku postępowania spadkowego prowadzonego w Słowacji przepisy wskazane w pytaniu pierwszym stosuje notariusz, który prowadzi postępowanie spadkowe, na polecenie sądu. Postępowanie spadkowe kończy się wydaniem postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku. Strona, której zdaniem postanowienie to jest niezgodne z obowiązującymi przepisami szczególnymi, może je zaskarżyć.

■ Ostatnia aktualizacja: 06/05/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.